

Draagtijd

Draagtijd

Karin Ramaker

Draagtijd

Copyright © 2019 Karin Ramaker | Uitgeverij Karma

Auteur: Karin Ramaker

Eerste druk: november 2019

Omslagontwerp: Karin Ramaker Marco Raaphorst

Foto omslag: Ronak Jain

Vormgeving binnenwerk: Karin Ramaker

Redactie: Yvon van Apeldoorn

Fictie roman

ISBN 9789081358293

ISBN 9789081358231 (e-book)

Nur 300

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, door middel van druk, fotokopieën, geautomatiseerde gegevensbestanden of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor Amanda

'Je leek zo ver weg,' fluisterde juffrouw Honey vol ontzag.

'O, dat was ik, ik vloog langs de sterren op zilveren vleugels.' zei Matilda. 'Het was geweldig.' - Roald Dahl.

*Geluk is een afwezigheid, een gebrek
aan een gebrek, de zekerheid van het genoeg.
- F. Starik.*

Dorremaand 11
Radslag 35
Ontsteker 41
Jas 81
Los 91
Tester 97
Theekransje 125
Dons 143
Anker 161
Vlees 175
Dwaalster 187
Baken 199
Stroom 205
Tussengebied 223

Dorre maand

Er woedde een oorlog in mij, hij huisde in nauwe schoenen met veters die ik zelf steeds strakker aantrok. Als je bleef trekken was er een risico dat de veters knapten. De dagelijkse gang van zaken, mijn sjaal steeds strakker om mijn nek, zorgde ervoor dat ik me verder afsloot van alles wat mij ooit zo dierbaar was. Misschien was een aanleiding om in een zwart gat te vallen het overlijden van mijn moeder. Alsof toen de navelstreng echt doorgeknipt werd en ik alleen achterbleef. Ik was opnieuw kind terwijl ik al lang volwassen was. Als je door het gat geduwd werd van je moeders baarmoeder, door de baarmoederhals het licht tegemoet trad, bereidde niemand je voor op het leven. Als je niet meteen hilde wreef men je hardhandig droog of ontving je een tik tegen je billen en werd dan pas op je moeders borst gelegd. Niemand vertelde je dat die klappen tegen je billen, de radslagen, de tuimelingen, de achtbanen telkens terugkeerden en dat je moeder je op een gegeven ogenblik niet meer op de borst legde, maar jij haar.

Mijn moeder sliep vaak overdag. Elk geluid was dan te veel. Mijn moeder en haar slaap waren het allerbelangrijkste in huis. Daarom speelden er ook geen vriendjes. Daarom stond de televisie uit en was de stekker uit de telefoon getrokken. Er werd geen water gekookt voor thee want het fluiten van de ketel zou mijn moeder wekken. Zelfs het kraken van een koekje, de kruimels dwarrelden naar de grond, liet me verstart van schrik stoppen met eten.

Ik at na school als ik thuis was niets, waardoor ik tegen etens-tijd barstte van de honger. Soms was ik bang dat mijn moeder

mijn maag hoorde rammelen en sloot ik me op in de kast met een zaklamp en een boek. Ik sloeg dan heel langzaam de bladzijdes om.

Ik liep in huis op mijn tenen. Soms hield ik mijn handen voor mijn mond om een muis na te doen. Mijn vingers waren voelsprietten die meebewogen met mijn pas. Dan trippelde ik voorbij het bijzetkrukje in de keuken via de smalle tafel waar ontbeten werd en sprong over de drempel heen want de drempel kraakte als je er een voet op zette.

Ik wist van tevoren nooit wat mijn moeder irriteerde. Het kon een theekopje zijn dat niet was afgespoeld of dat ik in de weg liep. Ik las het boek Matilda van Roald Dahl, die met haar ogen spullen kon laten bewegen. Ik fantaseerde dat ik hetzelfde kon en kopjes kon wegzetten in de kast zodat mijn moeder er geen last van had. Ik probeerde te omzeilen, te bukken, te verdwijnen. Oom Theodoor stond voor de deur op de galerij van onze flat en mocht niet naar binnen. Het oorverdovende gerinkel van de deurbel leek niet meer te stoppen. Met mijn handen over mijn oren liep ik naar de gang om te kijken. Hij riep iets door de dichte deur naar mijn moeder. Hij riep: ‘Opendoen!’ Ik schrok van het plotselinge bonzen op de deur. Ik wist wie deze meneer was. Hij was de broer van mijn moeder en aardig. Mijn vader en hij spraken elkaar weleens tijdens een verjaardag. Dat was wel al lang geleden.

Op een van de laatste verjaardagen, ik weet niet meer precies welke we vierden, zat oom Theodoor in de woonkamer met

een klein glaasje in zijn hand. Het fascineerde me omdat het glaasje geen bierglas was en ook geen limonadeglas. Het had een bolling bijna onderaan en liep taps toe. Hij tuitte zijn lippen en nam een slok. Daarna was het goedje alweer op. Hij zette het glaasje op de tafel. Mijn vader schonk net zolang zwijgend bij totdat oom Theodoor zijn hand op het glas legde.

Oom Theodoor bukte en opende de brievenbusklep. Hij stak zijn vingers door de gleuf en riep: ‘Wil je alsjeblieft opendoen? Tèrèse! Tèrèse!’

Ik haalde de ketting van het slot en opende de deur. Met een stevige kneep in mijn schouder werd ik aan de kant getrokken. Er ging een pijscheut door mijn nek. Ik keek op naar mijn moeder en hield mijn pijnlijke schouder vast. Ze stond met haar handen in haar zij in de gang.

‘Bemoei je er niet mee! Het zijn je zaken niet!’ schreeuwde ze tegen oom Theodoor. Haar ogen stonden woest en verwilderd.

Hij riep haar iets toe. Dat ze onverantwoordelijk bezig was. Het was een moeilijk woord waar mijn moeder niet blij op reageerde dus het zou best een scheldwoord kunnen zijn. Ik zag dat ze snel naar voren liep en de deur voor zijn neus dichtsmeet. Door het gerimpelde glas van de voordeur zag ik dat hij na een tijdje zwijgend wegliep, hoofd gebogen. Mijn moeder ging vloekend de keuken in.

Toen ik de deur opende en mijn hoofd om de hoek stak, zag ik de rug van mijn oom steeds kleiner worden. Hij opende de

deur naar de gang waar de lift en het trappenhuis samenkwamen en verdween uit mijn beeld.

‘Doe die deur dicht!’ schreeuwde mijn moeder.

Mijn vader kwam die avond later thuis dan normaal. Hij hing zijn jas op de kapstok en deed zijn schoenen uit. Zijn grote teen duwde hij tegen de achterkant van zijn ene schoen en hij deed het ook met zijn andere schoen. Het leek alsof hij treuzelde. Ik stond in de gang en zag mijn vader zwijgend naar me kijken. Er scheen alleen licht vanuit de keuken.

‘Ga je slapen?’ vroeg hij. Na een kort knikje liep hij de woonkamer in en sloot de tussendeur. Vaak voelde hij als een gast in huis. Iemand die best aardig was maar die ik niet goed kende en ook niet echt mocht leren kennen.

Ik lag even later in mijn bed met een laken en deken over me heen. Met mijn zaklamp scheen ik door het laken heen en zag contouren van licht en schaduw. De verwarmingsbuis tikte. Ik hoorde het doortrekken van het toilet. ‘Ga je slapen! Anders kun je morgen je bed weer niet uit!’ Ik liet van schrik mijn zaklamp vallen. Mijn moeder sloot haar slaapkamerdeur. Mijn vader bracht me de volgende dag net op tijd naar school.

‘Mag ik met je meelopen naar de wc?’ vroeg de invaljuf. We liepen door de gang. Ik moest nodig plassen. Alweer. Waarom moest ze met me mee? Ik keek even achterom maar ze liep echt met me mee. Ik liep door. Bij de deur keek ik om. Zonder iets te zeggen bleef ze daar staan. Ze was niet eerder op onze school geweest, zei ze vanochtend toen ze vertelde dat de

meester ziek was. Ik deed de deur op slot. Toen ik mijn onderbroek naar beneden deed en op de bril ging zitten klopte er iemand op de deur.

‘Als je klaar bent, zeg je het dan even?’

Ik mompelde wat en bleef extra lang op de wc zitten. Misschien ging ze wel weg. Toen ik een papiertje van de rol nam en mezelf afveegde zag ik onder de deur in een dunne streep van licht twee bruine laarzen.

Weer werd er geklopt op de deur.

‘Ester, is alles goed?’

Ik schoof mijn onderbroek over mijn billen. Er hingen draadjes los. Er zat ook een gat aan de zijkant, zag ik. Ik duwde mijn wijsvinger er doorheen. Ik rolde mijn maillot en mijn rok weer over mijn billen en trok door. Toen pas deed ik de deur open. De juf leunde tegen de muur met haar schouder. Ze ging rechtop staan toen ze me zag. Ze glimlachte.

‘Had je nu geen buikpijn?’ vroeg ze.

Ik schudde mijn hoofd. Ik wilde naar de gang lopen maar de juf hield me tegen. Haar uitgestoken hand hing als een slagboom voor mijn bovenlijf. Ik trok mijn buik in.

‘Eerst even je handen wassen.’

Ik liep weer terug. Langzaam opende ik de kraan. Het water was heel koud. Ik liet het vocht over mijn handen en polsen gaan.

‘Zeep niet vergeten?’ Ze wees.

Ik ging op mijn tenen staan om bij de zeep te kunnen. Er viel een klodder witte zeep uit de fles die ik nog net met mijn hand kon opvangen.

‘Goed wrijven hoor!’

Ik wreef mijn handen in met zeep en liet mijn handen onder de kraan gaan. Ik draaide mijn handpalm naar boven en naar beneden. Daarna draaide ik de kraan weer dicht. Ik zag geen handdoek. Ook geen papieren doekjes. De juf keek niet. Ze was de gang ingegaan en keek in de verte. Ik veegde mijn handen af aan mijn vale trui. Ik liep langs de juf richting de deur en wilde de gang op, waar niemand naar me keek. Terug naar de klas. Het leek op een proefwerk dat ik goed moest maken.

‘O, je rok zit niet goed,’ mompelde de juf. ‘Wacht even.’ Ze pakte onverwacht mijn schouder vast, bukte een beetje en trok het uiteinde van mijn bruine rok uit mijn onderbroek. Ik schrok ervan en kromp ineen.

Even leek ze te aarzelen. Er leek een pauze ingelast. Toen kwam ze weer overeind.

‘Anders zit het zo gek.’ Ze bekeek me onderzoekend.

Ik knikte. Mocht ik nou de klas weer in? De juf stond met haar hand om de klink en leek te aarzelen maar opende de deur. Ik kon gaan. Later zag ik haar in de gang met een andere juf praten. Ze keken af en toe in mijn richting.

Ik rende na schooltijd langs de balustrade van de flat waar we woonden en liet een stokje langs de stalen reling gaan en hoorde de muziek in het tokkelende hekwerk van het balkon. Een balustrade hoorde je tegen de val te beschermen. Tenzij je eroverheen klom. Ik kon er destijds amper overheen kijken. Ik moest op mijn tenen staan om te zien wat er zich beneden af-

speelde. Op de parkeerplaats beneden voetbalden kinderen maar die werden weggestuurd door buurtbewoners die thuiskwamen van hun werkdag en hun fietsen wegzetten in de kelderbox. Als mijn vader me riep omdat we gingen eten slingerde ik het stokje over de reling en zag het sneller dan een veer naar beneden gaan. Ergens waar ik het niet verwachtte landde het dan op koude, grijze stenen.

Ik dacht weleens, als ik bij mijn moeder in de badkamer stond en zij de crème als witte dotjes op haar voorhoofd, wangen en kin aanbracht, dat ze de crème zó goed uitsmeerde dat haar huid van steen werd. En dat er dan nergens minuscule breukjes ontstonden, omdat ze nooit lachte. Zelfs als ze van haar koffie dronk bewoog ze alleen haar lippen. Haar gezicht leek van marmer. Haar blauwe ogen waren als staal en haar lijf leek een wassenbeeld.

Ze stond weleens in de slaapkamer achter de strijkplank de krijtstreepoverhemden te strijken van mijn vader. Dan bewoog alleen haar ene arm. Heen en weer. Heen en weer. Een pluk donkerblond haar verweven met zilveren draden danste mee. Ze droeg een gouden medaillon dat voorover bengelde als ze streek.

Ik had vaak aan het voeteneind van het bed gezeten en de geruisloze bewegingen van mijn moeder geobserveerd. Ik vroeg me telkens af, als ik roerloos op het bed zat, wat zij dacht. Ik mocht niet praten maar ik wilde zo graag in haar aanwezigheid zijn.

De flatwoningen waren geluiddicht, leek het wel. Er leek niets te zien of te horen. Alle huizen hadden dikke muren. Alle ramen konden dicht. Zelfs als de burens met fronsende wenkbrauwen een blik naar buiten wierpen, vanachter half geopende vitrages en ik met vertwijfeling in mijn ogen contact probeerde te maken, dan nog sloten de burens de gordijnen.

Ik bekeek dan mijn blauwe waterschoenen. Mijn dikke donkergrijze sokken. Ik kon mijn tenen niet bewegen. Mijn waterschoenen zaten te krap. Soms keek ik in de spiegel in de hal. Ik legde mijn blonde haar in een gedraaide knot in mijn nek. Ik kamde mijn haren elke ochtend voordat ik naar school ging. Het verwarde zich even later met de wind en de koprollen op de speelrekken. De klitten zaten er 's avonds nog in als ik in de badkamer mijn pyjama aantrok en mijn moeder de badkamer in kwam met een borstel en de haren met ferme streken recht trok. Ik gaf geen krimp. Als ik zei dat het pijn deed zei ze dat ik me niet moest aanstellen. Ik wilde toch lang haar? Ze had mijn haren moeten afknippen, zei ze weleens.

De bladeren dwarrelden op gewone herfstdagen door de gezamenlijke tuin. Mijn vader was aan het harken. Mijn moeder was binnen op de zevende etage en sliep.